
Синов тариқасида аҳолини рўйхатга олишдан мақсад нима?

Синов тариқасида аҳолини рўйхатга олиш аҳолини ялпи рўйхатга олишга тайёргарлик кўришда узок вақтдан бери бажариб келинаётган амалиётдир, чунки у кенг микёсли услубий технологик ва ташкилий масалаларни ишлаб чиқишга имкон беради. Ушбу тадбирга тайёргарлик кўриш ҳамда ўтказишда, жумладан, синов тариқасида аҳолини рўйхатга олишни ўтказиш тартиби тўғрисида Низом, услубий қўлланмалар, ўқув материаллар ва дастур, рўйхатга олиш варағи шакллари ишлаб чиқилади.

Шу билан бирга, синов тариқасида аҳолини рўйхатга олишни ўтказиш учун ҳудудлар танланади, ушбу ҳудудларнинг картографик материаллари (туман хариталари ва аҳоли пунктларининг схематик режалари) тайёрланади, картографик материаллар асл ҳолат билан солиштирилиб, уй-жойлар рўйхати тузилади, танланган ҳудудлар ҳисоб, инструкторлик ҳамда рўйхатга олиш участкаларига ажратилади ва синов тариқасида аҳолини рўйхатга олишнинг ташкилий режаси ишлаб чиқилади.

Аҳолини рўйхатга олиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 22-моддасида синов тариқасида аҳолини рўйхатга олишни ўтказиш қайд этилган бўлиб, унинг тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади, деб кўрсатилган. Шунга мувофиқ, Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 11 ноябрдаги “Ўзбекистон Республикасида 2023 йилда аҳолини рўйхатга олишга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорига асосан, 2021 йилнинг 1-25 ноябрь кунлари Андижон вилоятининг Хўжабод тумани, Тошкент вилоятининг Юқори Чирчик тумани, Хоразм вилоятининг Хива шаҳри ҳамда Тошкент шаҳрининг Яшнобод туманида синов тариқасида аҳолини рўйхатга олишни ўтказиш белгиланди.

Мазкур қарор билан Ўзбекистон Республикасида 2023 йилда аҳолини рўйхатга олишга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш тартиби тўғрисидаги Низом, 2021 йилда синов тариқасида аҳолини рўйхатга олиш дастури, 2021 йилда синов тариқасида аҳолини рўйхатга олиш варағи шакллари, Аҳолини рўйхатга олиш жараёнларига жисмоний ва юридик шахсларни жалб этиш ва уларга ҳақ тўлаш тартиби тўғрисидаги Низом ҳамда Ўзбекистон Республикасида 2023 йилда аҳолини рўйхатга олишга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш ҳамда натижаларини эълон қилиш буйича “Йул харитаси” тасдиқланди.

Ўзбекистон Республикасида 2021 йилда синов тариқасида аҳолини рўйхатга олиш варағи бешта шаклдан иборат.

Бундан ташқари, фуқаро доимий яшаш жойидан бошқа жойда вақтинчалик бўлиб турганида, ушбу икки манзилда ҳам рўйхатга олиниб, аҳоли сони сунъий равишда ошиб кетмаслиги, яъни бир шахсни икки маротаба аҳоли сонига қўшиб юборишнинг олдини олиш мақсадида назорат варақаси ишлаб чиқилган.

Синов тариқасидаги аҳолини рўйхатга олиш қуйидаги муддат ва тартибда ўтказилади. Яъни 1-5 ноябрь кунлари интернет тармоғи орқали аҳолини рўйхатга олиш (5 кун) тадбири ўтказилади, ушбу амалиёт деярли барча хорижий давлатларда қўлланилмоқда. Бунинг натижасида вазирлик ҳамда идоралар, қорхоналар, ташкилотларда ишлаётганлар, хорижий давлатларда ишлаётган ёки таҳсил олаётган Ўзбекистон фуқаролари ва интернетдан фойдалана оладиган бошқа аҳоли қатлами интернет тармоғи орқали синов тариқасида аҳолини рўйхатдан ўтказиш жараёнида қатнашиши учун қулайлик яратилади

6-10 ноябрь кунлари интернет жаҳон ахборот тармоғи орқали рўйхатдан ўтган респондентлар ва уларнинг уй манзиллари рўйхати шакллантирилади (5 кун). 5 кун мобайнида интернет орқали аҳоли рўйхатидан ўтганлар ичидан синов тариқасида аҳолини рўйхатга олиш ҳудудларига тегишлилари ажратиб олинади ва ушбу манзилларга рўйхатга олувчилар бормади. 11-22

ноябрь кунлари аҳолини рўйхатга олиш варағи шакллари асосида уйма-уй юрган ҳолда аҳоли рўйхатга олинади (12 кун, фуқаролик-хуқуқий тусдаги шартномага асосан), ушбу жараён синов тариқасида аҳолини рўйхатга олишнинг энг муҳим кульминацион даври ҳисобланади. Ушбу жараёнда рўйхатга олувчилар бириктирилган ҳудуд бўйича уйма-уй юрган ҳолда аҳоли ўртасида сўров ўтказиш орқали рўйхатга олиш саволномаларини тўлдиради. Рўйхатга олиш жараёни тўлиқ қўғоз шаклида амалга оширилади. 23-25 ноябрь кунлари ҳар бир ҳисоб участкасидаги уй-жой манзилларининг 10 фоизини танланма равишда назорат қўзғатиш асосида ўрганилади (3 кун) яъни рўйхатга олувчилар томонидан аҳоли ўртасида сўров ўтказиш орқали уйма-уй юрган ҳолда тўлдирилган саволнома шаклларида ишонч ҳосил қилиш мақсадида ҳар бир рўйхатга олувчига бириктирилган ҳудуднинг 10 фоизида танлама равишда назорат қўзғатиш асосида амалга оширилади.

Бу бизга нима беради? Шу йил ноябрь ойида ўтказиладиган синов тарикасида аҳолини рўйхатга олиш тадбирига пухта тайёргарлик кўриш 2023 йил ноябрь ойида ўтказиладиган аҳолини ялпи рўйхатга олиш тадбирининг халқаро талабларга мос ва сифатли ўтишини таъминлайди.

Синов тарикасида аҳолини рўйхатга олишни ўтказиш, унинг натижалари, ташкилий режалар, амалга оширилган ишлар, олинган тажрибалар юртимизда 2023 йилда ўтказиладиган аҳолини рўйхатга олишда муҳим омил бўлиб хизмат қилади, албатта

Туман ҳокимини биринчи ўринбосари

Аҳолини рўйхатга олиш комиссияси раиси

ўринбосари:

А.Мустафақулов

2021-08-06 14:15:10